

Les i morgen:

Toril Moi
om skandalen ved Duke-universitetet.

søndag:
KUNST

mandag:
BOK

tirsdag:
MUSIKK

torsdag:
FILM

Egen filmfestival for unge

Filmfestivalen TromaDance er gratis for unge filmmakere.

Siden 2000 har Troma Entertainment arrangert sin egen filmfestival. TromaDance Film Festival (navnet er tatt fra den langt mer kjente Sundance Film Festivalen) er et årlig gratis arrangement hvor unge filmmakere har muligheten til å vise fram sine produk-

sjoner uten å måtte betale påmeldingsavgift. Festivalen har en flat struktur og holdes samtidig som Sundance. I år ble den holdt i Salt Lake City og hadde i overkant av 60 filmer på programmet. Ifølge Troma Entertainments nettsider er dette den første filmfestivalen av folket, for folket og med folket.

Under parolen «30 years of reel independence» gjester den amerikanske film

Kaufmans Ma

Om jeg har problemer med Hollywood?
62 år gamle Lloyd Kaufman titter utover den islandske fjellheimen med panoramautsikt fra Nordica Hotell i Reykjavík.

- Jeg har ingen problemer med Hollywood, sånn rent bortsett fra at det er bygget opp av en gjeng arrogante djeveldyrkere.

I fjor sto han listet som en av hovedattraksjonene på den islandske internasjonale filmfestivalen. 16. juni kommer han til kortfilmfestivalen i Grimstad hvor han skal holde «Master Class» i kunsten å lage film.

Etter 32 år som USAs største uavhengige filmskaper står Lloyd Kaufman og selskapet Troma Entertainment, som han eier med makkeren Michael Hertz, fortsatt som en bauta på amerikansk films skyggeside. En kobyll på det materialistiske USAs rygggrad og et levende bevis på at kunsten å lage film ikke er avhengig av budsjetter på flere millioner. Troma har produsert rundt 300 dem - samtlige uten verken økonomisk støtte eller anerkjennelse fra de store studioene Hollywood. Filmtitler som The Toxic Avenger, Poultrygeist, Class of Nuke 'Em High og Tromeo & Juliet har alle sanket bunnkritikker fra verdenspressen.

- Troma er som herpes. Alle hater oss, men de blir aldri kvitt oss, ler Kaufman.

STANLEY LLOYD KAUFMAN JR. ble født i New York i 1945. Utseendemessig kan han til forveksling ligne George W. Bush. Dressen sitter klovnaktig på den lille kroppen. Slippet strider mot all estetik. Politisk står han riktignok milevis fra presidenten, men mange vil påstå at filmene hans er like fulle av uferisøsatire og politisk virvar som det Det hvite hus presterer. Han er blitt sammenliknet med Marcel Duchamp - den franske kunstneren som blant annet stilte ut en urinal i 1917, og med det skapte furor blant publikum og kunstkritikere. Duchamp er blitt regnet som far til konseptkunsten, hvor ideene bak et verk er viktigere enn utførelsen og håndverket. Kaufmans verker skli utvilsomt rett inn i den kategorien. Selv har Kaufman satt spørsmålsteget om hvorvidt det ikke var urinalet han ble sammenliknet med.

«Make your own damn movie!» heter kurset Kaufman skal holde i Grimstad. Et intensivt kurs i hvordan lage film, og ifølge filmskaperen alt en trenger å vite for å mestre håndverket.

Journalist Manuela Kay vil for øvrig, på samme festival, holde et foredrag med tittelen «How to make lesbian porn». I løpet av åtte timer kommer han til å gå igjennom hele prosessen - fra det å skrive manus til hvordan markedsføre det ferdige produktet (Kaufman er selv viseformann i American Film Marketing Association). Han kommer til å bruke humor og innøvde anekdoter. Han kommer til å fortelle om sin evige kamp mot Hollywood, og om hvordan han selv ble en filmfantast som ung student ved Yale University hvor han studerte kinesisk. Han vil fortelle om den første filmen han laget og om hvordan hans navn - den frite individua-

Ideer

Tekst: **Aleksander Lovstad Bergan**
aber@dagbladet.no

«Han er muligens den eneste som virkelig trives som ensom ulv.»

listens navn - havnet på rulleteksten til store filmer som Rocky og Saturday Night Fever. Og om hvorfor han aldri kommer til å havne på slike produksjoners rulletekst igjen. Å snakke autoriteter har aldri vært hans sterke side.

- Jeg har alltid hatt lyst til å gjøre ting på min måte, men i Hollywood insisterte de på å gjøre det på den riktige måten, fortalte han i fjor.

Som den siste finish vil han vise Troma Entertainments gallionsfigur, det store gjennombruddet: The Toxic Avenger - den eneste filmen opp gjennom historien som viser et nærbilde av hodet til en ung gutt bli knust under en bil, og som også er blitt til en tegneserie for barn om miljøvern.

KAUFMAN ER IKKE DEN ENESTE amerikanske filmskaperen som har klart seg uavhengig av Hollywood. Men han er muligens den eneste som virkelig trives som ensom ulv. Han vil heller lyse inn unge entusiastiske gratisamatører til settet, framfor å diskutere budsjetter med investorer. Det er flere som har tenkt i de baner. En av dem er Lars Von Trier, men dogmeregulene la andre begrensninger enn de økonomiske. Kaufman uttalte på Cannes-festivalen i 2002 at «Troma lagde filmer med dårlig lyssetting, amatørskuespillere og elendig lyd lenge før Dogme 95. Men vi har ikke klart å heve kjedsomhetsnivået slik dogmeregulene har klart.»

Til tross for elendig kvalitet er en Troma-film aldri kjedelig. Enten du ler med Kaufman, eller av ham. Her serveres hjemmelagde monstermasker, sporeffekter av aller billigste sort, en og annen pupp og blod. Masse blod. Han er vår tids Ed Wood.

Selv påstår Kaufman at samtlige titler i filmkatalogen til Troma tar for seg et seriøst tema.

- De fleste ideene kommer fra avisoverskrifter, men vi blander de sammen med ingredienser som monster, sex og vold. På 70-tallet var det tabu i Hollywood å blande ko-

ALDRI KJEDELIG: Til tross for elendig kvalitet er en Troma-film aldri kjedelig. Enten du

medie og sex, men vi gjorde det. Ti år seinere begynte Hollywood med det samme. Skjønt de lukket med å bruke gode manus og gode skuespillere, forteller Kaufman.

- Det finnes de som mener mine filmer er obscøne. I en verden hvor store deler av befolkningen sulter, synes jeg det å bruke 100 millioner dollar på dårlige barnematfilmer med Sandra Bullock og Julia Roberts er obscønt.

Og slik blir Kaufman også en av amerikansk storfilmers største referere. På Tromas

hjemmesider går han hardt ut mot 11. september-filmen United 93 og kaller den et kynisk makkverk som verken fremmer nasjonens eller kunstens interesser.

I det fulle og hele er det mulig å se spørsmålsteget ved mye av verdenssamfunnets økonomiske prioriteringer. Med spørsmålet om Kaufmans filmer fremmer kunsten gjensidig. Er det i det hele tatt viktige i den store sammenhengen? Kanskje ikke. Han filmer er forbeholdt en trofast fanskare bestående av stort sett amerikansk ungdom